

ECON1220 Høsten 2014

Seminar 1

Uke 37

Relevante forelesninger: 1 og 2

Tema: Positiv og normativ analyse, effektivitet og marked

Oppgave 1: Positiv vs. normativ analyse

De to formuleringene under er fiktive uttalelser i en tenkt diskusjon om subsidier til norsk landbruk:

Uttalelse 1: “Målsettingen for den statlige landbruksstøtten er å sikre at bøndene i Norge har en tilfredsstillende levestandard. Dette gjøres ved å sikre at bøndene får en rettferdig pris for varene sine. At bøndene skal produsere for lavere priser enn standarden i markedet er ikke mer riktig enn at arbeidere skal jobbe for en lønn som er lavere enn standarden i markedet”

Uttalelse 2: “Den statlige landbruksstøtten har vært mislykket. Fordelene med prissubsidier tilfaller i hovedsak de store produsentene. Mange bønder har fremdeles en inntekt under fattigdomsgrensen. Den høye prisen har ført til mer produksjon, som innebærer store kostnader for myndighetene. Direkte støtteordninger til bønder er å foretrekke fremfor pris-subsidier.”

1a) Vurder hvilke deler av de to uttalelsene som er **normative** og hvilke deler som er **positive**. (OBS: Det er ikke meningen at du skal mene noe om saken eller diskutere påstandene kritisk – poenget er å identifisere hvilke type argumenter som fremmes. Selv om du er uenig i en normativ uttalelse, eller du mener en positiv uttalelse er unøyaktig, så vil ikke dette ha noe å si for klassifiseringen av uttalelsen som positiv eller normativ).

1b) Identifiser kildene til uenighet: Skyldes forskjellene i hovedsak uenighet om verdier og målsettinger? Skyldes uenigheten i hovedsak ulike oppfatninger om hvordan økonomien fungerer? Eller skyldes uenigheten en manglende evne til å ta inn over seg de fulle konsekvensene av støtteprogrammet til myndighetene?

Oppgave 2: Effektivitet og fullkommen konkurranse

2a) Hva mener vi med begrepet **effektivitet** i samfunnsøkonomi?

2b) Hva innebærer **bytte-effektivitet**? Hvorfor vil et marked med fullkommen konkurranse tilfredsstillende kravet om bytte-effektivitet? Forklar ved hjelp av figurer.

2c) Hva sier **1. og 2. velferdsteorem**? Prøv å forklare med egne ord. Hvilken rolle har det offentlige dersom de to teoremene holder?

2d) Hvilke betingelser må være oppfylt for at 1. og 2. velferdsteorem skal holde? Kan du komme på eksempler hvor betingelsene er langt fra å være oppfylt? Kan du komme på eksempler på markeder hvor betingelsene er tilnærmet oppfylt?

Oppgave 3: MRT, MRS og sammensetningseffektivitet

3a) Hva menes med **den marginale transformasjonsraten (MRT)**? Forklar ved hjelp av en figur. Hvorfor er MRT normalt stigende? Hvordan kan vi se det av figuren?

3b) Hva menes med **den marginale substitusjonsraten (MRS)**? Forklar ved hjelp av en figur. Hvorfor er MRS normalt fallende? Hvordan kan vi se det av figuren?

3c) La oss tenke oss en allokering av epler og appelsiner hvor:

$$MRT_{eple,appelsin} = \frac{2}{3}$$
$$MRS_{eple,appelsin} = \frac{1}{3}$$

Forklar med ord hva dette betyr.

3d) Hvorfor vil en slik allokering ikke være Pareto-effektiv? Hvordan kan vi endre varekombinasjonen slik at konsumenten får det bedre? Forklar ved hjelp av figur.

Oppgave 4: Sammensetningseffektivitet

Tenk deg en økonomi hvor de kan produsere to goder, et kollektivt gode (forsvar) og et privat gode (brød). En konsument har preferanser over kollektive og private goder slik at tabellen under gir kombinasjoner individet rangerer som like bra.

Tabell 1: Forsvar og brød

Kombinasjon	Kollektivt gode (forsvar)	Privat gode (brød)
A	1	16
B	2	11
C	3	7
D	4	4
E	5	3
F	6	2

4a) Tegn **indifferenskurven** til individet.

4b) Anta videre at økonomien kan produsere 1 enhet av det kollektive godet og 10 enheter av det private godet. Samtidig er det mulig å produsere en enhet mer av det kollektive godet ved å redusere det private godet med to enheter. Tegn **produksjonsmulighetskurven** for økonomien (anta en lineær sammenheng, dvs. konstant MRT)

4c) Hva er maksimum produksjon av det private godet? Hva er maksimum produksjon av det kollektive godet? Kan økonomien produsere 5 enheter av det kollektive godet samtidig som den produserer en enhet av det private godet? Hvilken produksjonssammensetning er best for konsumenten?